

IVÉSZET

a heti műsora
3 órákor).

ni turnéja szerepl.)

HÁZ

lemensei.
Kszáth Kálmán
ó bitokból csi-
cfavirág címen
Loránd, az Er-
ésítette meg. A
ban rendkívüli
egközlebbi új-
endkívüli kedv-
szül a színház
dezése mellett.
zépén lesz.

ek egy színész-
Második elő-
ste félnyelkor
zóan szellemes
gy színésznőt-
or Lili, Marsi,
Kemény, Mi-
te féltizkor a
j operett ad-
ay, hász, Sel-
zerepekben.

kislány. (Négy-
olcso helyreho-
állásával. Bar-
ja László. Sor-
ozat 123)

ek egy színésznő.
r, Poor Lillával.
ozat 123)

kiesi buki. (Bár-
és Lászlóval So-
rozat 123)

ini. (Kovácsotyi,
állított helyreho-
ozat 123)

ek. (Jubiláris
Irány, Tolnay.
Sorozat 126)
szület. Sorozat

3.
12-12.

Szerkesztőség és ki-
adóhivatal:

Budapest, St. Baron
utca (Brassai-utca) 16
Telefon:
177, 226 és
177, 226 és

M. Kemnottor Róbert
BUDAPEST
I. Dózsa tér 2. II. 8.

KELET

KEZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
havi-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — 40
Egy szám — — — 5

1926 november 8 Hétfő

Budapest - II. kerület - 245. szám

5687 Kiszlív 2

A sabbat konferencia

Iria Marton Ernő

Várad barátságos kapni ma ismét kitárul-
nak, hogy vendégül fogadják az erdélyi nem-
zeti zsidóság városparlamentjét, amely immár
hetedszer ül össze, hogy a mérleg serpenyőjére
tegye az elmúlt esztendő zsidó munkáját és
megszelje azt a munkamenyit, amely a
következő esztendőben elvégzésre vár. Hetedik
konferencia: Sabbat-konferencia. A Sabbat ün-
nepet jelent és pihenést. A várad konferencia
nem vállalhatja mind a tétet. Ünnepe lesz,
megszelintett zsidó ünnepe, de nem lesz pihenés.
Új munkára, új harcbólindulásra ünnep lesz. Egy
pillanatra szünet mégis megállunk. Az erdélyi
zsidó nemzeti mozgalom határozott küzdelme ut-
ján elérkezett már arra a megeljárás, ahonnan
visszatérhet a megtett pályára és a tisztá-
ított, szükséges távlatból veheti szemügyre
az elmúlt évek eseményeit. Hét esztendő or-
máról azonban nemcsak a múltat látjuk vilá-
gossá, de a jövő horizontok is élisebb vo-
nalakban rajzolódnak elétek. Az utazó össze-
visztaságában ma már látjuk az utat, az igazsá-
g, amelynek végén felénk int a cél.

A mostani konferencia előtt egy igen érde-
kes vita zajlott le a lap hátsólapján. Arról volt
szó, szükséges-e, hogy az erdélyi zsidóság min-
den esztendőben konferenciára üljön össze és
nem volna-e célszerűbb, ha azt a sok energiát,
amelyet a delegátusok és vendégek pénzben és
munkában a konferenciára pazarolnak, a pozí-
tív cionista célokra fordítanák. A vita során
sok meggondolkoztató momentum merült fel a
javaslat mellett és ellen. Én ezt a kérdést nem
tudom a rideg kalmár, vagy matematikus szem-
nével látni és mérceíjével mérni. Nekem és
velem együtt az erdélyi zsidóság legfőbbjének
a konferencia szívégyükké vált. Én a konfe-
renciát megérett a konferenciáért tartom fontos-
nak, mert a mi konferenciánk, nemcsak az er-
délyi zsidóság tanácskozási, de találkozási helyei
is. És fontos az, hogy évente legalább egyszer
összeüljenek Erdély jó zsidói, hogy megismerjék,
megszerezzék egymást és megerősítsék egymást
hitben és munkavállalásban. Ezek a konferen-
ciák egy már-már elfelejtett érzéssel gazdagi-
tották az erdélyi zsidóság lelkét: a zsidó test-
vérség, a zsidó összetartozás és szolidaritás
érzésével. Maga a tény, hogy az önzetlen munka
és a szeretet hozza össze a cionista konferen-
ciák delegátusait, a legbiztosabb záloga annak,
hogy ezek a konferenciák hasznos és produktív
munkát végeznek és a legfőbb érv emellett,
hogy ezekre a konferenciákra valóban szükség
van.

Az időpont, amelyben a várad konferencia
összeül, a cionizmus életében a kemény gondok
és megpróbáltatások ideje. Palesztina hónapok
óta súlyos gazdasági krízissel küzd. Az ország-
építés ugrásszerűen fellendülő munkáját az ál-
talanos világgazdasági krízis megtorpantotta,
megszappanták azok az energia-források, ame-
lyekből az utolsó évek nagy gazdasági fejlő-
dése táplálkozott és az ország méreteihez ké-
pest egy nagyarányú munkanélküliség ütötte
fel a fejét. A Palesztinából érkező kedvezőtlen
hírek nyomán az európai zsidóság között is
egy el nem leplezhető hangulatdepresszió ke-
letkezett, amelyet érthető körülményekkel igyeke-
zett még jobban elmélyíteni az antiszemitizmus és
anticionista sajtó. Már nemcsak palesztinai
munkanélküliségről, de a cionizmus általános
krízisééről kezdettek huzogni ezek a vérszada-
rik. Mi, akik benne élünk ez eseményekben
és figyelemmel kísérjük a Palesztinából érkező
híreket, tisztában vagyunk a helyzettel és tud-
juk, hogy merőben efemer jellegű, részletje-
lenséggel állunk szemben, amely olyan irány-

ban tűnik el, amilyen mértékben az általános
gazdasági helyzet javul és amilyen mértékben
a világ zsidóságának áldozatkészége emelkedik.

Ez azonban mítsem változtat a tényen,
hogy a nagyvárad konferencia nyomott atmo-
szférában folytatja le tanácskozásiát. De talán
ez is javára fog szolgálni. A palesztinai hely-
zet több komolyágra és felelősségérzetre fogja
inteni a delegátusokat és mindenki számára
érzékeltetővé fogja tenni, hogy Palesztinát nem
lehet szavakkal, hanem csak kemény tettekkel
felépitni. Chalucaink szorgalmasan intő figyel-
meztetés lesz a konferencia számára, hogy az
eddig végzett munka szívesen elégtelen és
az épülő ország nagyobb és bőségszerű áldozato-
kat követel híveitől. Bizunk kell benne, hogy a
várad konferencia ennek a megnövekedett
felelősségérzésnek jegyében fogja meghorni ha-
tározatait az országépítő alapok fejlesztése és a
chaluca-mozgalom reorganizálása érdekében.

Fontos szerep jut a várad konferenciának
a romániai zsidóság belpolitikai életében is.
Erdélyhatáron az a konferencia fogja meg-
vetni az alapját az országos zsidó pártnak,
amely hivatalosan a Magyarországi zsidó párt-
szághoz tartozik, de valójában az erdélyi zsidó-
ság egyetlen politikai szervezetébe tömöríteni.
E pártalkülönletet a várad konferencia természetesen
előtérbe fogja helyezni, és a konferencián az
Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség, mint
cionista szervezet további belpolitikai problé-
mákkal, vagy sem.

A hivatalos javaslat úgy szól, hogy a Szö-
vetség, mely az országos zsidópárt meg-
alkotása befejezett tényre vár, politikai fel-
adat körét a pártra átszallatott tekint. Ez a
határozat önmagában véve igen helyes és
minden bizonnyal egyhangú elfogadásra talál
majd a konferenciánál. Ugyanakkor azonban
nem szabad elmulasztani annak kihangsúlyo-
zását, hogy a feladatöröknek ez a kettévá-
lasztása korántsem jelenti azt, hogy a cion-
isták desinteramentál viselkednek az ország
belpolitikai kérdéseiről és hogy nem kívánna-
nak tovább aktív részt venni a romániai zsidó-
ság politikájának irányításában. Éppen ellen-
kezőleg. A cionisták meg vannak győződve
 róla, hogy a zsidóság galut politikájának is

Milyen engedményeket tett Anglia a dominiumoknak

(London, november 6. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy az an-
gol kormány a dominiumok konferenciáján je-
lentős engedményeket tett a dominiumok
javára. Mődunkban áll most az engedményeket
közelebbről is ismertetni. Az engedmények fő-
leg a jelvény és zászló kérdésre vonatkoznak,
amelyekkel elsősorban az egyesítés birodalmi
„Union Jack” zászlót visszautasító Dél-Afrika
kivánságait akarja kielégíteni. Az angol kor-
mány azt a dualisztikus megoldást javasolja,
hogy a dominiumok lobogója az angol zászlóba
foglalva legyen a gyarmatok új jelvénye. A
legfontosabb változások azonban a dominiumok
részére a birodalom kü politikai irányításán való
részvétel terén várható. Ebben a kérdésben a
dominiumok kívánságai erős támaszra találtak
Amery angol gyarmatügyi és lord Bickenhead
indiai miniszterben is, akik fölértlenül szüksé-
gesnek találják a dominiumok és India befolyá-
sának biztosítását az angol külpolitika irányí-
tására is.

A dominiumok összes miniszterai ugyanis

kijelentették, hogy ők külpolitikailag kötve
vannak a honi törvényhozásuk által, amelyek
már törvényben mondották ki, hogy tisztán
birodalmi szerződésből kifolyólag semminemű
háborús veszélyt rejtő kockázatot nem fogad-
nak el kötelezőnek magukra nézve anélkül,
hogy ők maguk is beleegyezésüket adják volna
hozzá.

Angliának tudomásul kell venni azt a tényt,
hogy a dominiumok nem óhajtanak többé részt-
venni a megkérdezésük nélkül és rájuk nézve
közömbös célok érdekében folytatott háborúban.

Az angol kormány ezt az elvetést méltó-
sággal, magáévá is tette a dominiumok ál-
láspontját és kívánságait oly módon készült
kielégíteni, hogy a jövőben az összes teljesjogu
dominiumok nagyköveti jelleggel bíró megbí-
zottakat fognak küldeni Londonba, akiknek be-
szerezni az angol külügyminisztériumtól, hanem
az is, hogy állami nevükben a tiltakozásuk
ellenére létrejött szerződéseket magukra nézve
nem kötelezőnek deklarálják.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN A VÁSÁROLT ÖSSZEGET SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes dec. 15-ig

AZSIDÓIFJUSÁG PRODUKTIVITÁJA

A pályaválasztás problémái

Irta Kun Adalbert tanár

Kissé elkopott, de azért ma is érvényben lévő igazság, hogy az ifjúság a jövő társadalmá. Az egyén gyermekében ott van önmaga, tartja meg magát mintegy a jövőderek, — éppen ezért érthető, ha minden erőfeszítéssel arra törekszik, hogy gyermekének viszonylagosan boldog és megelégedett életet biztosítson. De hogy az egyén a maga gyermekének jövőjét biztosítsa, ehhez magának a társadalomnak kollektív közreműködése szükséges, mert az egyén munkája teljesen eivész akkor, ha aharatát és elképzeléseit egy kollektív társadalmi akarat nem támogatja.

E kollektív törekvések sikeréért a legnagyobb munkát mindig az iskola fejtette ki, karöltve azokkal az intézményekkel, szervezetekkel és egyesületekkel, amelyek hasonló célokat tűztek ki maguk elé. Kétségtelen, hogy ezen utóbbiak szintén sokat tettek az ifjúság szellemének és erkölcsének fejlesztésére terüha most mégis azt kell mondanunk, hogy a változott életviszonyok között realisabb feladatokot kell magunk elé tennünk: ezzel korántsem kritikát akarunk gyakorolni. A háboru után a viszonyok ugyis annyira megváltoztak, hogy a régi nevelési rendszer eszközeivel nem tudunk pozitív eredményekre szert tenni.

A világháboru előtti időkben az ifjúság jövőjének előkészítésére elegendőnek vélték, ha a gyermek elsajátította az iskolában az alapismereteket, megtanult néhány új fogalmat, elméletet, beiratkozott néhány egyesületbe, ahol különböző ideákat és ideálokat tett magáévá. Mire kikerült innen, egy csomó teoriával volt megtöltve a feje, amelyeket részben nem értett meg, részben félreértett, de azért makacsul és szenvedélyesen hadakozott a különböző izmusok diadaláért. Hogy helyes volt-e ez, vagy sem, most ne tegyük vita tárgyává. Az azonban bizonyos, hogy ebből a nevelési rendszerből a legfontosabb motívum hiányzott: maga az élet a maga speciális szempontjaival, a maga elengedhetetlen realitásaival. Lehet, hogy ezekre a realitásokra midezideig nem volt szükség, mert hiszen ha szükség lett volna, akkor ez a szükséglet épp úgy kitermelődött volna a múltban, mint a jelenben.

A háboru előtt, ha valaki már irni, olvasni tudott, eléggé felkészültnek érezte magát arra, hogy beálljon inasnak. Ha valaki nagynehezen hozzájutott egy érettségi bizonyítványhoz, már átvettnek érezte magát arra, hogy valamilyen intellektuális pályára menjen. Hogy ez az elhivatottság milyen volt a valóságban, arra misem jellemzőbb, mint az, hogy az egyetemre beiratkozók legnagyobb része a beiratkozásánál csak hosszú kontempláció után tudta eldönteni, hogy milyen fakultásra iratkozzék be.

Ma ezek a patriarchális idők elmúltak. Nem élünk olyan időkben, amikor a napnak egy kis részében csak azért üzzük mesterségünket, hogy a nap többi részében a magunk passzióinak és kedvteléseinek élhessünk.

Korunk indusztriális korszak, amely nem ismer szentimentalizmust, egész embert kíván a gátra, olyan embert, aki szembe tud nézni az élet brutalitásával, aki a darwini értelemben vett létért való küzdelemben meg tudja állani a helyét. Erőnkét ma nem tudjuk megosztani,

de igenis koncentrálnunk kell annak a hivatásnak gyakorlásához, amely boldogulásunkat, kényerünket biztosítja.

Mindaz azonban távolról sem jelenti azt, hogy le kell mondanunk az élet értelmét tevő ideálokról s teljesen el kell materializálódunk. Csupán az ideálok tartalmi lényegét kell átváltoztatnunk realisabbakká és kézzelfoghatóbbakká. Elég volt a „schöngestereiből“, a dualista jellegű szellem- és lélekmegosztódásokból: hivatásunk, napi munkánk és benső világunk között kell megtalálnunk a harmóniát. Szintetikus emberideált kell kialakítani, akiben nincsenek ellentmondások, nincsenek töresek, amely lehetővé teszi, hogy minden ember a maga helyén legyen.

A mai nevelési rendszer ideálja tehát röviden: a munkára nevelés ideálja. Mindenkit arra a munkára kell nevelni, amely belső adottságainak és fizikai konstrukciójának megfelel. Ennek a nevelési módszernek nagy gyakorlati jelentőségét a nagy nyugati államokban már

Ma nyílik meg a hetedik országrészi cionista konferencia

(Cluj-Kolozsvár, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hetedik országrészi cionista konferencia ma délután fél hat órakor nyílik meg Nagyváradon a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A konferencia vendégei dr. Felix Rosenblüth, a Cionista Világszervezet Végrehajtóbizottságának tagja, dr. G. Wollstein, a Keren Kajemet propaganda-osztályának vezetője, dr. Mayer Ebner országgyűlési képviselő, a bukovinai cionista szervezet elnöke ma délután érkeznek meg Nagyváradra és a ma délutáni ünnepélyes megnyitó ülésen szólnak fel először.

Erdély minden sarkából számtalan delegátus jelentette be részvételmét és az eddigi jelekből tekintve, a hetedik cionista konferencia külsőségeiben és belső tartalmában egyformán imponáló meggyilatkozás lesz az országrész cionista közösségének. A konferencia napirendjét itt ismertessük:

November 7 én d. u. 1/2 órakor:

Ünnepélyes megnyitó ülés.

1. A konferencia megnyitása: Dr. Fischer József, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke.

2. Üdvözlések:

a) Dr. Felix Rosenblüth London, a Cionista Világszervezet Végrehajtóbizottságának tagja, Dr. G. Wollstein, Jeruzsálem, a Keren Kajemet propaganda osztályának helyettes vezetője, Dr. Mayer Ebner, Cernauti, kamarai képviselő, a bukovinai cionista szervezet elnöke.

b) Hatóságok és helyi testületek.

3. Megemlékezés az év halottairól: Giszkalay János.

4. A konferencia elnökségének és az állandó bizottságának megválasztása.

5. A konferencia elnökének zárószava.

November 8. d. e. 9 órakor:

1. Az állandóbizottság jelentése.
2. Általános vita. Bevezeti: Weinberger Nándor főtitkár.
3. A szakbizottságok megválasztása.
4. Az Executive képviselőjének elődása.
5. Az antiszemitaizmus leküzdése, dr. Nobel Sándor, Temesvár.
6. Dr. G. Wollstein: A Keren Kajemet a zsidó világban.
7. Palesztina-problémák, előadó: dr. Kohn Hillel.

Délután három órakor:

1. Kulturális, közéleti és ifjúsági problémák. Előadó: dr. Kóhányi Rezső, Oradeamar.
2. Pénzügyi referátum: Dr. Kirschner Arnold, Lugos.

Delegatusok figyelmébe! AMZEL utóda — STERN SAMUEL

étterme Oradea

Vitéz Mihály t. N. g. piac tér 7. szám.
Elsőrangú konyha. Nyugodt kiszolgálás.

Olcsó ár jó harisnya!

Ez a Sipos reklámja!
Cluj, Regele Ferdinand-ut 8.

régén felismerék és megtalálták ennek a nevelési módszernek gyakorlati értékét biztosító módszereit is.

Az Erdélyi Zsidó Árvégondozó legutóbb tartott konferenciája felismerte ennek a nyugati államokban már alkalmazott nevelési módszernek fontosságát s elhatározta, hogy annak gyakorlati eredményeit és utmutatásait a lokális viszonyokra is alkalmazni fogja. A kérdés fontosságára és komplex voltára való tekintettel mindenki helyesen tessék, — akinek ehhez a kérdéshez komoly hozzájárulni valója van — ha ezt nyilvánosság elé hozná s a kérdés minden oldalról való megvilágításával hozzájárulna ahhoz, hogy gyermeke tényleg ne kintlódjon annyit, mint őmsza kintlódott.

3. Keren Hajjeszdó: előadó dr. Szönyi Géza.
4. Keren Kajemet: előadó dr. Krémer Armin.
5. Ifjúsági referátum: előadó Giszkalay János.
6. Szervezési ügyek: Székely Béla.

Délután 5 órakor:

Szakkbizottságok ülése.

November 9. d. e. 9 órakor:

1. A bizottsági javaslatok beterjesztése.
2. A beterjesztett javaslatok beterjesztése.
3. Valasztás.
4. A konferencia bezárása.

A nagyváradi konferencia rendezősege felhívja a konferencia delegátusait arra, hogy részvételüket a konferencián, ugyszintén lakásigényüket Kemény József ur Oradea, Str. Saguna 18. címre (távirati cím: Durabia, Oradea) feltétlenül bejelenteni sziveskedjenek. Kérjük, hogy ugyanekkor írják meg azt is, hogy szállodai vagy privát elhelyezkedésre reflektálnak és hogy tagjai-e valamelyik ifjúsági szervezetnek. Nyomatékosan felhívjuk a delegátus urak figyelmét arra, hogy az igazoló és elszállásoló bizottságnak, Griltes-u. 14. (az állomás mellett) megérkezéstükkel azonnal jelentkezzenek, még mielőtt a városba bemennének. Erre a konferencia és az elszállásolás rendjének érdekében feltétlenül szükség van. A delegátus urakat az állomáson az előkészítőbizottság megbízottai várni fogják és minden utbaigazítást megadnak. Ujabbban a következő delegátusok megválasztását jelentették be: dr. Kálmán Jenő és dr. Nébel Abraham Nagyszalonta.

Aki olcsón akarja ágy- és fehérneműjét beszerezni, látogassa meg a FEJÉRNÉ új fejéreműszalonját Str. Grigorescu [Rákóczy-ut] 86 sz.

Meglepető olcsóság a „HELIOS“-nál Cluj, Főter 7.

Gyapju mellény 375.—
D. vatkabátok minden színben 800 leitől
Tartós harisnya 40.—
Cérna flor harisnya 85.—

Gyermekharisnyák, keztyűk, valamint gyapju kiegészítések legolcsóbb bevásárlási forrása.

Weisz Adolf uriszabóságát áthelyezte Calea Regele Ferdinand 17. sz. alá

Sal a lej

(Bt. cures let tudósító) hogy Salter értéje Bukar legutóbb és tét tette te ugyanis nag Bulgária gaz a román kor Népszövetség minőségben t jaival, valam gazdes'gi he Ezek a n tek a fővárc reiben. Általá tetések szoro terbeveit pé elött a l j s már azt is t parlament m A libeál

Mo

Mindenkit

(Róme, n jától.) Az ol vénytervezet bályozás tör nervezet el külföldi uta zióját és no lielet meg külföldön t levelei képe a javaslat m akarják hag ilyen kíséle arra, hogy r országot erre akarják hagy

A harmad mindazok amelyek a ellenzéki időre szün felosztatja sülteket fennálló re

Utárnálá olyan cselek szágban fenn zeti intézmé irányulnak, lyazt tik, va elé akadályo fas súlyos b mára, akik j vagy intézm rendszer vez nyét nyilván fus elrendeli, kertleti para őrséget szerv Ugyancsa nak a törvén

bizonyos p és suly Az errevonat fusa így szól Azt, aki épsége, vagy eslekedetet szel a bünte a trónörökös, épsége, vagy el büntetendő A másodi aki idegen u aki az államb és aki felbu j gárháborure.

Salter népszövetségi pénzügyi szakértő a lej stabilizációjáról tárgyal Bukarestben

(Bucuresti-Bukarest, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelenette nemrég az Uj Kelet, hogy Salter Artur, a Népszövetség pénzügyi szakértője Bukarestbe érkezett. Salter Szófiában járt legutóbb és Bulgária gazdasági és pénzügyi helyzetét tette tanulmány tárgyává. A Népszövetség ugyanis nagyszabású kölcsönt szavazott meg Bulgária gazdasági túlpraelítése céljára. Szófiából a román kormány meghívására Bukarestbe jött a Népszövetség pénzügyi szakértője és itt nem hivatalos minőségben tárgyalásokat folytatott a kormány tagjaival, valamint az ország vezérével Románia gazdasági helyzetéről, pénzügyi viszonyairól.

Ezek a megbeszélések élénk visszhangot keltettek a fővárosi sajtóban és az ország pénzügyi köreiből. Általában azt hiszik, hogy ezek az összeköttetések szoros kapcsolatban állnak a kormány tervezett pénzügyi műveleteivel, amelyek mindenképp elötte a lej stabilizálására irányulnak. Az „Adeverul” már azt is tudni véli, hogy ez a stabilizáció még a parlament megnyitása előtt meg fog kezdődni.

A liberális „Viitorul”, mint minden pénzügyi

kérdésben — esztől is bejelenti külön véleményét, amely nyilvánvalóan Bratiannu Vintila felfogását tükrözi vissza. A lej kérésébe vonja, hogy Salter, Manculescu helyettes pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalásai során a román valuta stabilizálására tett volna ígéretet és javaslatot. Salter kemolyságát, a Népszövetségnek a tagállamokhoz fűződő viszonyát és pénzügyi kérdésekben viselt szerepét ismerve, ilyen kijelentés nem tehető — írja a lap. A „Viitorul”, amely Bratiannu Vintila négyévi pénzügyi diktatúrája után a nagrozásáért bírja az ország helyzetét, nem hajlandó ezt akceptálni, mert nem hiszi, hogy Románia a maga kiegyensúlyozott költségvetésével egy kategóriába vonható aokkal a közép- és kelet-európai államokkal, amelyek Zimmermann és más európai pénzügyi szakértelmények intervencióját voltak kénytelenek talpraállítani igénybe venni.

A „Viitorul” az 1. végül cikkét, hogy Salter, ha kérdést intézne hozzá, úgy mindenképp a leg-sigorúbb diszkreciót fogja ajánlani a kérdésben, úgy a sajtónak, mint a politikusoknak.

Mussolini tüzzel-vassal üldözőbe veszi politikai ellenfeleit

Mindenkit el lehet itélni, aki nem fascista. Menesztették a gyarmatiügyi minisztert. Bombamerénylet a triesti fascista milícia kaszárnyája ellen

(Róma, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz minisztertanács ma olyan törvénytervezetet szavazott meg, amely a jogszabályozás történetében páratlan. Az új törvénytervezet elrendeli az olasz állampolgároknak külföldi utazásra engedélyezett utlevelek revízióját és november 9-iktől kezdve minden utlevelet megsemmisít. Kivételt csak a jelenleg külföldön tartózkodó olasz állampolgárok utlevelei képeznek. Súlyos büntetést állapít meg a javaslat mindazoknak, akik utlevél nélkül el akarják hagyni az ország területét, vagy akik ilyen kísérletet támogatnak. Mindenkit kötelez arra, hogy ráljön az olyan emberekre, akik az országot erre a célra kiállított utlevél nélkül el akarják hagyni.

A harmadik paragrafus elrendeli, hogy mindazok a napilapok és folyóiratok, amelyek a jelenlegi rezsimmel szemben ellenzéki állásponton vannak, bizonytalan időre szüntelenek. A negyedik paragrafus felosztja mindazokat a pártokat, egyesületeket és szervezeteket, amelyek a fennálló rendszer ellen aktivitást fejtenek ki.

Utérnalást rendel el mindazok számára, akik olyan cselekedetet követnek el, amely az országban fennálló szociális, gazdasági, vagy nemzeti intézmények erőszakos megváltoztatására irányulnak, vagy az állam biztonságát veszélyeztetik, vagy az állami fennhatóság működésébe akadályokat gördítenek. A hatodik paragrafus súlyos büntetéseket állapít meg azok számára, akik jogosulatlanul az államszervezetnek, vagy intézményeknek, de különösen a fennálló rendszer vezetőinek egyenruháját, vagy jelvényét nyilvánosan viselik. A nyolcadik paragrafus elrendeli, hogy a fascista milícia minden területi parancsnoksága mellett politikai rendőrséget szervezzenek.

Ugyancsak nyilvánosságra hozták még annak a törvénytervezetnek a szövegét is, amely bizonyos politikai cselekményekre halált és súlyos fegyházbüntetést szab ki.

Az erre vonatkozó törvényjavaslat első paragrafusa így szól:

Azt, aki a király, vagy a régens élete, testi épsége, vagy személyi szabadsága ellen irányuló cselekedetet követ el, halállal büntetik. Ugyancsak a büntetéssel sújják azt is, aki a király, a trónörökös, vagy a kormányelnök élete, testi épsége, vagy személyi szabadsága ellen követ el büntetendő cselekményt.

A második paragrafus halállal fenyegeti azt, aki idegen uralmat segít elő, továbbá azt is, aki az állambiztonságot szolgáló titkot árul el és aki felbujtást követ el lázadásra, vagy polgárháborúra. A harmadik paragrafus öttől

tízévig terjedő fegyházbüntetéssel fenyegeti azokat, akik az említett cselekmények előkövető cselekedeteit követik. Ilyen büncselekmények felbujtásának 15 évtől 30 évig terjedő fegyház és büntetés. Ugyancsak a büntetés jár azoknak is, akik sajtó útján követik el a felsorolt büncselekmények valamelyikét.

A negyedik paragrafus szerint három évtől tíz évig terjedő fegyház büntetést kap az, aki hisztériát tesz arra, hogy a közrend érdekében felfoszlatott egyesületeket támogatja. Azt, aki ilyen egyesületekben részt vesz és ilyen módon vét az állam presztízse ellen, vagy aki a nemzeti érdekekkel ellenkező törekvéseket fejt ki, öttől tízévig terjedő fegyházbüntetéssel és polgári jogainak életfogytiglani elvesztésével büntetik. Továbbá kimondják azt, hogy a vádlott távollétében is kimondják az ítéletet, amelynek következtében az elítélt elveszti olasz állampolgárságát és az országban levő vagyona felett a kincstár rendelkezik.

Még akkor is, ha az elítélt vagyonát előben átruházta, kimondja a törvény a vagyon elkövetését. Olyan olasz állampolgár fölött, aki külföldön él, Olaszországban is kimondják az ítéletet, még ha külföldön valamilyen büncselekményből kifolyólag szintén büntetve van.

Különös esetekben a bíróságnak joga van arra, hogy halálbüntetés helyett fegyházbüntetést szabjon ki, illetve, hogy a törvényben előírt büntetést egyharmadára leszállítsa.

A törvényben említett büncselekmények felett külön bíróság fog ítélni, amelynek elnöke egy magasabbrangú katonatiszt, vagy a fascista miliciának magasabb funkcionáriusa, tagjai pedig a fascista milícia öt tiszteje.

A bíróság a hadbírószámára megállapított perrendtartás szerint folytatja le a tárgyalásokat.

Olyan pereket, amelyek a törvényben megállapított büncselekmények mellett a törvény életbeléptetése előtt már folyamatban voltak, ugyancsak ehhez a külön bírósághoz teszik át. A törvény a kihirdetés pillanatában lép életbe és öt esztendőre szól. Ugyancsak meghosszabbítják a bürokrácia megszűntetésére szolgáló törvényt, amely öt évre szólt, további négy évre.

A minisztertanács végül elhatározta a Mussolini életének biztosítására szükségesnek tartott energikus intézkedések foganatosítását.

Délután újabb minisztertanács volt, amely elhatározta, hogy a kormány összetételét megváltoztatja.

Federoni belügyminiszter helyett a belügyi tárcát Mussolini veszi át, Federoni pedig a gyarmatiügyi minisztérium élére kerül Dicoalea

helyére. Kioszerelik továbbá a gyarmatiügyi álszemélyeket is.

Szombaton este ülést tartott a farsolista nagytanács is, amelyen Musso inál elnökölt. Megállapították, hogy az országban egyhangulag nagy felháborodást keltett a Mussolini ellen elkövetett merénylet. Az alkalmazott rendszabályokat megnyugvással vette tudomásul a nagytanács, amely az ilyen cselekmények megszüntetését várja ezeknek a rendszabályoknak alkalmazásától.

Sajnálattal fejezi ki a tanács, hogy a külföldi követések ellen tüntetések voltak, de ezeket nem a hivatalos fascizmus provokálta. Az új rendszabályok alkalmasak arra, hogy kiirtsák a fertőzések utolsó gócpontjait és biztosítsák a Duce életét, amely elválaszthatatlanul össze van forrva a nemzet életével és hatalmával. Végül elhatározta a nagytanács, hogy januárban újra összeül, amely alkalommal a fascista jövő évi ujonczásának módozatait fogja megállapítani.

Belgrád, november 6. A Triest melletti San Piero feluban a fascista milícia kaszárnyája ellen pokolgépes merényletet követtek el. A bomba, melyet az ablakon dobta be, hatalmas robbanást okozott és három katonát, akik a robbanás közelében tartózkodtak, darabokra tépett. Az épület is erősen megrongálódott. A hatóságok a merénylet ügyében megindították a nyomozást.

— Molnár Ferenc beperelte a Vígsházat. Budapestről jelentik: Molnár Ferenc, a hírlíró, akinek összes színdarabjait eddig a Vígsház színpadán elő, most beperelte a Vígsházat, mert a színművének szabadrendelkezési jogát vissza akarja szerezni.

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatos és szerencsés hoz.

Az Elida Ideal szappan a bőrt egészséges szintre ad és megőrzi fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékig illatoz

16 november 8
ya!
s reklámja!
nand-ut 8.
k ennek a neve
értékét biztosító
ndozó legutóbb
te ennek a nyu
zót nvelési viv
onta, hogy ezek
ntatásait a loká
fogja. A kérdés
ra való tekintet
— akinek ehhez
al valója van —
s a kérdés min
val hozzájárulna
g ne kintőljön
grészi
dr. Szőnyi Géza.
Krémér Arma.
Giszkalay János.
ly Béla.
sterjerztése.
beterjlesztése.
ia rendezősége
usait arra, hogy
gyszintén lakés
radea, Str. Sa
Durable, Oradea
djének. Kérjük,
is, hogy szál
re reflektálnak
sági szervezet
delegátus urak
és elzáró
állomás mel
jelentkezzenek,
nének. Erre a
ndjének érde
A delegátus
bizottság meg
utbaigazítást
ő delegátusok
dr. Kálmán
gyszalonta.
fehérműjét
ogassa meg a
szalonját
utj 86 sz.
ság a
-nál
7.
... 375—
n 800 leltől
... 40—
... 85—
valamit
cicsóbb
adea

IRÓK ÉS IRÁSOK

Két új erdélyi kötet

— Az Erdélyi Szépművéses Új Könyvei —

Áprily Lajos: Vers vagy Te is. Gerhardt Hauptmann: Az elmerült harangok és műfordítások. (Kuncz Aladár bevezető tanulmányával)

Áprily Lajos, Erdély reprezentatív költője új kötetben jelentkezik Erdély műértő közönsége előtt. Ebben a kötetben a legkisebb részt saját egyéni költeményei foglalják el, nagyobbik részt műfordításai töltik ki. Áprily Lajos, a fölényes művészi kongenialitása könnyen és biztosan közelíti meg a legértékesebb és legidegesebb ormekat is. Ennek legfényesebb bizonyítéka az ebben a kötetben helyet foglaló Gerhardt Hauptmann utra drámai költeménye: az „Elmerült harangok”, melynek minden strófája mélység, nyelvezete erőből és hallatlan finomságokból van megívóva — s Áprily mégis tökéletesen, minden részletében átértve, a magyar nyelv zengésébe áttranszporálva szólaltatja meg. A német fantázia és ésszerű homály, a hauptmanni mélység és előnéveltség szinte új revelációkban szólal meg itt, a mese hangulatú epagy, mint a bölcselmi tartalom új, különös fényekben mutatkozik meg.

Hasonló precizitással, a hangulati és érzelmi elemekhez pontosan hozzátulva szólaltatja meg Áprily a legnagyobb és legdifferenciálabb külföldi lírikusokat is, nevezetesen Paul Fort-t, Paul Valéryt, Maurice Maeterlincket, a románok közül pedig St. O. Jodit meleg és egyszerű, Lucian Blaga elismert és egyben monumentális költészetét.

E kiváló műfordítások mellett, sőt ellenük, valójában mégis az eredeti Áprily-versek azok, amelyek bennünket közelibbről és mélyebben érdekelnek. Áprily a legnagyobb erdélyi versíró, akinek európai nagyvonalúságában mégis a legtisztábban esendül fel, színesedő élessé Erdély local couleurje. Kétségelen, hogy Áprily költészetének legerősebb jellemzője a művésziesség, de a még gondolat sem von la színes lírizmusának belső hevéből. Legföllebb a költő nemes szemérem az, mely elhalványítja érzelmi lángjait, vagy pedig egy pittoreszk természetlátásba formálja át. Ami pedig Áprily transzvilvanizmusát illeti, — ez a transzvilvanizmus halk és őszinte, minden hejehujzó, „csak azért is”-tempótól mentes, éppen ezért megképző és eredeti is:

„Ott lenn: zibongott még a völgy a láztól,
Itt fenn: fehér sajttal kínált a pásztor

Es békességes szót ejtett szája
és békességgel várt az esztonája.

Távol, hol már a hó királya hédit,
az ég lengette örök lobogóit.

Tekintsem szárnyat repesve bontott,
átöleltem a hullám-horizontot

s letört száznál és ezernél
s titokzatos szót mondtam ekkor: Erdély!”

Egy végező fokon a vers művészi elemei épügy lírai megnyilatkozására lehetnek az igazi költőnek, mint maga az érzés. Áprily ama művész-költők közül való, akiknél: a ritmus és a rim — élmény, legalább is olyan élmény, mint más költőnél a ezarealmes hevület, a szomorúság, vagy a páthosz. Vén egy verse, amelyben a rimet olyan hevülettel verseli meg, mint klasszikus költők Beatricejuk szépségeit:

„Egyszer csak itt s mint kísér
csilingel és kísér

Mentát locsol, szirmot sodor
és illatos lesz, mint a bor

Nem és, nem ont és nem kering
csak ring s a lelkem benne ring”.

Áprily nem hevülő, nem bőbezzédő, annál inkább arisztokratikus költő. Amit mond, annak nem esmer az értéke, hanem klasszikusan értékálló és igaz. Nem áll ki a barrikádokra, hogy az emberiség nagy céljai mellett tegyen hitet, de amikor mégis hitet tesz: ennek maradandó a hangzása, a zengése ércecs, becsületos és férfias:

„Viharokból kibomló világért
Csak álom volt, nem lobbanó vitám.
Rohamra nem harsogtam riadókat
jövő ködökbe zugó trombitán”.

Igen: csak álma van a jövőnkért, de ez az álom nála több és igazabb, mint a program-költők

legtöbbszörük üres szótára, üres handabandájára. Áprily költészetében ormekra ért és onnan letéphetve: mindent ragyogó színekbe vonva lát, néz, különböztet meg. Optimista költő, akinek lelkében ez az optimizmus olyan halkra finomult, mint a nagy, klasszikus pesszimizma költők világfájdalma. Áprily Lajos ragyogó kötetéhez Kuncz Aladár, a nagy zará és gazdag gondolatu esztéta írt pompás tanulmányt.

BARTALIS JÁNOS: Hajb, rózsafa. Bartalis János neve mindenki előtt ismerős, aki a régi „Nyugati”-t olvasta, vagy aki az impériumv hódítás utáni erdélyi magyarságvilágra fejlődését figyelemmel kísérte. Mindenünk fel kellett figyelnie ennek az áradó szívt, impulzív, elapadhatatlanul hívő költőnek szavára, aki a mélyen és tisztán érző emberek örök naivitásával és melegségével öleli meg a hozzá az egész létező világot. Rea komolyan lehet alkalmazni a stereotyp meghatározást, hogy *Kozmikus költő*, mert kevesen vannak, akik olyan meghatódással, örök elcsodálkozással állnak a mindenség kapui előtt, mint éppen ő. Banne és él a minden él, minden hangot hallat: a természet, az ember, az ember a maga bánataival, tövel-géscével, meghatározhatatlan hangulataival.

Bartalis a nagy érző, a nagy cüggéd és nagy ujjongó, minden művészi raffináltság nélkül, kezvellenül ható, mint az ének, mint a vihar, a napsütés, a foló árja. Teljes ellentétét éppen Áprilynak. Szereti az életet, hisz az élet nagyságában az elmulhatatlanságában, hisz abban, hogy az isten kezében vagyunk. A költő nagy és szent céljai vannak velünk. Vallásos és püány-zoltáros egyben, aki a legszebb zsolozsmát az öröme írta:

Szerelem, amely a telefonhuzalakon kezdődik és az ügyézségen végződik

(Civj. Kozlovszár, november 6. Az Új Kelet tudósítójától.) Már este 9 óra felé járt. Papa és mama színházba mentek, mert világért sem akarták a népszerű és divatos író legújabb remekének premierjét elmulasztani. Ius azonban otthon maradt. Ismét olyan esteje volt, amely borongó, melanholikus hangulatok lepték meg. Elmerengett. 21 éves volt és életéből még csak rövid és tűnő hangulatok emlékezőkrát gyűjtötte össze. Hol maradt az a nagy és szent érzelem, amelyet anyájan és oly meghatóan énekeltek meg? Kezével révtégen turkált sárgálló emlékei között. Nagyon egyedülállóan érezte magát. Azok a fiúk olyan ügyellenek. Nem tudják megérezni soha azt, amire a nő finom ösztönével már régeen rezonál.

Papának csak egy lánya van . . .

A csendet hirtelen éles, sajós telefonberregés törte meg. Küllemes férfi-baritont vittek hozzá a telefonhuzalok.

— Halló! — muzsikálta a hang a telefonba. Kérem Károlyt a telefonhoz . . .

— Halló, nem értem . . .

— Károlyt kérem, S. ur fiát . . .

— Papának tudtommal csak egy lánya van és pedig én . . .

— Pardon. Ugyilátszik, tévedésről van szó. . .

Hát persze, hogy tévedésről volt szó. A központos kisasszony serény kezei két ismeretlen hoztak a telefonbeszélgetés izgatón kellemes közelségébe. Nem tették le a kagylót, hanem tovább diskuráltak általános dolgokról, aktuáltságokról. Az elfoglaltság, amely két egy másnak bemutatott embert lenyűgöz nem zavarta az egyre hosszabbra nyuló és egyre bensőségebbé váló diskurzust. A központos kisasszony már végleg lemondott arról, hogy a két számot valaha is szétválassza, midőn, egy órai ismeretség után megegyeztek abban, hogy másnap találkoznak, a Layda club's da előtt. Ismertető jel: Fehér székfü.

A mérnököt áthelyezik a Regálba

Azután találkoztak másnap, harmadnap és mindennap. K. mérnök, akit már szelében-hosszában egy ismert kolozsvári urilány völegényének emlegettek — és Ius, akiben a telefonbeszélgetés az első komoly szenvedély lángjait keltezte életre. A mérnökben is mélynyomokat hagyott az ismeretség. Az urilány pedig, aki már völegényének hitte, megdöbbenéssel látta völegényének fokozatos elhidegülését. Az ilyen kiverosban, mint Kozlovszár, csak az maradhat titokban az emberek előtt, ami még meg nem

Csinosan és olcsón
Áltíztetheti fiát és leánykáját, mert cégünk berendezett egy modern
gyermekruha salont
ahol hozott anyagokból is készítünk a legszébb kivitelben angol és francia fiú és leányka ruhákat.
Katz és Mendel
Fő t. 10.

„Hrdessétek az élet örömt,
mert nagy szomorúság nagyon a világon.
Vigasztaljátok a lelkeket: a adjátok sok örömet.
Örömet, örömet hrdessétek, tiszta örömet,
mert ez egymagában is mindent jelent”.

A természetnek minden színe, minden rezzenése méltó hangot és kifejezést nyer lírájában, melyél közvetlenebb és igazabb nincs Erdély házában bál. Egyszerűség jellemzi, a napsugár egyszerűsége, melyben banne vibrál, banne izzik a kéktől az ultraviolettig minden szín.

Kötetéhez Tassitara Nóra, a kiváló szavaló-művésznő írt füncim és analitikusan mélyreható bevezetőt. (s. l.)

történt. A menyasszony szülei gazdag és nagyon befolyásos emberek. A mérnököt egy váratlan utazás a Regálba egy meglehetősen elhagyott városkájába rendelte szolgáltatottára. Apollata nincs.

Komplikációk

K. mérnök elutazott. Új állomáshelye poros volt és szörnyen unalmas. A telefonon kezdődött meleg, intím barátság levelekben folytatódott. Ha lehet, még mélyebb és bensőségebb lett. Egyszer azonban beag lett. Forró láza volt, teljesen elhagyottan feküdt egy piszkos hotelszobában. Előbb elhalgatta betegségét, utóbb nem volt képes válaszolni. A levelek elmaradtak és megválaszolatlanul maradtak. M. Ius fokozódó idegességgel és nyugtalansággal várta a híradásokat, majd elhatározta, hogy tudakozódni fog a mérnök iránt.

A menyasszony családjánál mindenről informálva voltak. Az intrikákat ördögl ügyességgel szöjték tovább. Egy kolozsvári fiatal embernek véletlenül dolga akadt a régi király-ságban és készséggel elvállalta, hogy hirted K. hogylééről. A fiatalember visszajött, de nem annyira a enlyos beteg hogylééről, mint inkább előéletéről, erkölcsi pályafutásáról hozott nem éppen hízelyő információkat. A szülő-k rémülten hallották a fiatalember elbeszélését és minden öszekötötetés brücsk megszaktítását határozták el.

A mérnök pedig lassan felgyógyult. Hosszu levelet írt Kozlovszárra, leírta betegségét, szenvedését. A levél azonban nem jutott el M. Ius kezéhez. K. mérnök egyre nyugtalanabbul várta a választ, majd hirtelen Kozlovszárra érkezett. Ius mindenről informálta.

A törvényszék elé

K. mérnök provokálta a fiatalembert. A segédok összeültek és megállapították, hogy elintézetlen ügyei miatt a fiatalember pirtbajképesen. A mérnök most büvádi feljelentést adott be az ügyészségre és hazug rágalmazással vádolta meg a fiatalembert.

Kozlovszár általános szóbeszéd tárgyát képezi a külváros, de erkölcsünkre mélyen rávilágító történet. M. Ius első komoly szerelmét pedig nem tudták megöröni az intrikák. Tanának jelentézetett és a vizsgálóbíró előtt mindent el fog mondani . . . (k. r.)

Olcsóbban él tiz százalékkal, ha az ÚJ KELET szelvényével vásárol

Fig
SZ
diva
na
e h
szón
és b
110 cm.
1 ablakra
2 ablakra
70 cm.
100 cm.
futószó
1 drb. I
karó.
1 garnit
1 méter
1 méter
szövet
200/300
Rak
a le
kost
diva
Tel
kirakatai
14
Telefo

Figyelje meg

SZABÓ JENŐ

női
divatkülönlegességek
nagyáruházának

e heti szőnyeg-, függöny- és butorszövet árait.

- 110 cm. széles függönykelme L. **59**
- 1 ablakra való függöny garnitur **650**
- 2 ablakos stor filé betéttel... **950**
- 70 cm. széles I. futószőnyeg .. **98**
- 100 cm. széles dupla spárga futószőnyeg **195**
- 1 drb. I-a Mokat scheslong takaró..... **1850**
- 1 garnitur ágy- és asztalterítő **1350**
- 1 méter butorszövet..... **290**
- 1 méter selyem brokát butorszövet **650**
- 200/300 nyírott szobaszőnyeg **1800**

Raktárra érkeztek

a legújabb angol és francia
kostüm-, kabát- és selyem

divatujdonságok.

Tekintse meg

kirakataimat és meggyőződhet áram
olcsóságáról.

Ezen árak csak

14 napig

érvényesek.

Telefon **4-79** Telefon

A minisztertanács elutasította Schorr rabbinak Niemerover szenátusi mandátuma ellen beadott petícióját

Bukarestből jelentik: A kuluszminisztériumtól szerzett információk szerint az egyik legutóbbi minisztertanácsban elutasították Schorr rabbi petícióját, amelyet Niemerover bukaresti főrabbi szenátusi mandátuma ellen adott be. Ez az elutasítás nem érinti a szenátus később hozandó határozatát, amelyhez szintén petíciót adott be Schorr főrabbi.

Belügyminiszteri döntés a román állampolgárság utólagos megszerzéséről

(Bucaresti Bukarest, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi „Moi orai Oficial” belügyminiszteri rendeletet közöli, amely szerint azok, akik az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvény 2. szakaszának 4 ik pontja alapján kérték a román állampolgárságuk megállapítását és a nevük is szerepel a belügyminisztériumnál őrzött állampolgársági lejtromokban, kérvénysikkal forduljanak születési helyük községi előljáróságához.

vagy osztrák magyar területen születettek, amelyet nem csatoltak Romániához és így nem fordulhattak semmilyen községi előljáróságához román állampolgárságuk megállapításáért. Utólagosan felveszik még az állampolgársági lejtromokba mindazokat, akik a törvény végrehajtási utasításának 5 ik és a törvény 56 ik szakaszának 8 ik pontjában előírt feltételeknek megfelelőek.

A belügyminisztériumi lejtromokba csak azokat fogják pótlólag beírni, akik az új területeknek Romániához való csatolása idején külföldön éltek, valamint azokat, akik olyan orosz,

Ezzel egyidejűleg a belügyminiszteri rendelet megemlíti azokat az állampolgársági igazolványokat, amelyeket a törvény 61., illetve a végrehajtási utasítás 2 ik pontjának 4 ik bekezdése alapján állított ki a minisztérium.

Wrangel elhagyta Jugoszláviát

(Belgrád, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Wrangel tábornok, aki eddig Szaremszki-Karlovcin tartózkodott, szerdán végleg eltávozott Jugoszláviából és Belgiumba utazott. A tábornok családjára már régebben tartózkodott Belgiumban és Wrangel tábornok is most odaköltözött. A tábornokot — mint Ujvidékről jelentik — az ottani orosz kolónia küldöttsége elutazása előtt felkereste és Wrangel szívélyesen elbucsuzott híveitől.

Wrangel tábornok az Ujvidék felől szerdán délután két órákor érkező vonattal utazott át Szabadán és a pályaudvaron az itteni orosz kolónia tagjai majdnem teljes számban gyülekeztek búcsúztatására. Az orosz menekültek lelkes éjjezzéssel fogadták a megérkező Wrangel tábornokot, aki melegen búcsuzott itteni híveitől is. A vonat indulásáig Wrangel végig az orosz kolónia tagjai között tartózkodott, majd Budapesten át folytatta útját Belgium felé, ahol apósa bücszell gyárában igazgatói állást fog betölteni az ellenforradalom egykori vezére.

Goldis törölte

a kultusz törvényjavaslat kényes pontját

Nem döntöttek arról, hogy a **Hitel** kilépése esetén mi történjék az egyházok szeg vagyonaival

(Bucaresti Bukarest, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új kultusz törvényjavaslat, amely még a liberális razzia alatt elkészült, amely azonban a szerződésben a görögkatolikus és a görögkeleti klerus közötti nézeteltérések miatt megakadt, Goldis kuluszminiszter módosítással a parlament megvitelése után tárgyalásra kerül. Goldis módosítását a két klerus közötti vitás kérdéseket elmulasztja, tekintettel arra, hogy a minisztériumokban folytatott tárgyalások során sem az egyik, sem a másik egyház nem volt hajlandó engedni.

nek megfelelő része a befogadó egyházra szálljon át. A görögkatolikus püspök viszont rámutatott arra, hogy a parochiák jogi személyekként vannak elismerve és a jogi személyekről szóló törvény nem engedi meg a társulatok vagyonának likvidálását, abban az esetben a társulat egy része kiválik. A törvény értelmében csak a társulat teljes felszámolása után kerülhet likvidálásra sor.

A görögkeleti klerus azt kérte, ha valamelyik egyházközség híveinek egy része más világra tér át, úgy az egyházközség vagyona

A Goldis miniszter által módosított javaslat ezt a pontot kihagyta a javaslatból.

A törvényjavaslat megszavazása után sor kerül a konkordátum aláírására, amelynek szövegét hirtelen hozták a kultusz törvényvel.

Tizenkét svájci frankért váltja meg az állam az arad-csanádi száz korona névértékű részvényeit

(Bucaresti Bukarest, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszú évek óta átlag minden hétnapban egyszer felbukkan a romániai magánvasutak problémája, amelyet a különböző kormányok számtalanszor kíséreltek meg likvidálni, de mindannyiszor eredmény nélkül. A régi impérium alatt több magánvasutász cég működött Erdély területén, amely kelet részvényei legtöbb részben külföldi érdekeltségűek kezében voltak. A liberális kormány egy törvényvel az összes magánvasutakat állami kezelésbe vette és azoknak tulajdonjogáról tárgyalásokat kezdett a részvényesekkel.

az eredményt, a belga érdekcsoport a nemzeti diktatórikus fordulat, amely közvetítő javaslatot tett, amelyet úgy a román kormány, mint a részvényesek is elfogadnak. E közvetítő javaslat szerint az állam tizenkét svájci frankkal váltja meg a száz korona névértékű részvényeket. Reichenau közlekedési miniszteri vezérigazgató már meg is szövegezte az érdeklődő jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv értelmében a vasútvonalak teljes tulajdonjoga az államra száll, míg a vasúton kívüli vagyon negyven százalékaig fennmarad a belga érdekeltség részesei joga.

Ezek a tárgyalások különösen az arad-csanádi vasutaknál húzódtak el sok ideig, amelynek részvény többsége egy belga érdekeltség kezében van. Az új kormány hivatalbálopésekor felújította a tárgyalásokat a részvényesekkel, de azok újra megtagadták, mert a kormány száz békekorona névértékért tíz svájci frankot kínál fel a részvényeseknek, míg a részvényesek tizenöt svájci frankot kértek. Minthogy többszöri tárgyalások sem hozták meg

Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz hatásmása nem előmozdítja az anyagcserét és a testet könnyebbé teszi. Több orvosprofesszor a Ferenc József vizet szisztematikusodásánál is reggel, délben és este, egy-egy harmadpohányi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

HIREK

— **Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági zsidóság napilapja.**
 Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

Vasárnap
 687. Kiszlév 1.
 1926. november 7.
Háló
 687. Kiszlév 2.
 1926. november 8.

— **Udvari ebéd az olasz misszió tiszteletére.** Bukarestből jelentik: Tegnapi este 8 órákor udvari ebéd volt az olasz misszió tiszteletére. Az ebédnél a vendégeket kivül a kormány valamennyi tagja nevelőkkel együtt és más udvari, politikai és katonai előkelőségek vettek részt. A király eszaki-olomai a következő poharköszöntő mondotta: „Uraim, melegen üdvözölve Önöket országomban és fővárosomban, szívem vágyának tisztelettel, amikor köszöntemet fejezem ki aalkodójuknak az Önöknek adott megbízásért, hogy hozzák el üdvözlését nekem és országomnak. Mindig örömmel emlékszem vissza arra a látogatásra, amelyet ezélt 36 évvel Victor Emanuel király, akkor Napoly hercege, felejtetetlen nagybátyám Károly király udvaránál tett. Akkor az őszinte barátság kapcsolatai jöttek közöttünk létre, amelyet semmi sem szakíthatott meg és amely még csak erősödött a háború alatt, amikor egymás mellett küzdöttünk közös nagy érdekeinkért. Poharamat az Ön egészségére, édesapja tiszteletére és az aostai hercegrő egészségére ürítem, akikhez rokoni kapcsolatok is fűznek. Igyünk Victor Emanuel király Ölésege, a királyné és az egész savoyai ház egészségére és az olasz nemzetnek Románia idősebb és kedves nővérének boldogságára“. A spalato herceg válaszában mély hálójának adott kifejezést a gyönyörű fogadtatásért. Boldogan fogja Olaszország királya előtt interpretálni Románia baráti üdvözlését, különösen mint jó fia atyjának, a király oly belsőszéggel emlékezett meg. Sajnálja hogy a királynénak nem nyújthatta át hódolatát és poharát az egész királyi család egészségére, valamint a román nemzet nagyeágára üríti. Az udvari ebédet hangverseny követte, amelyen nagyszámu meghívott előkelőség vett részt.

— **A földművelésügyi miniszter állapota súlyosra fordult.** Bukarestből jelentik: Constantin Alexandru volt liberális földművelésügyi miniszter állapota súlyosra fordult. Betegsége tüdőgyulladásból komplikálódott, úgy hogy orvosi szerint állapota aggasztó.

— **Lord Reading a Rutheberg művek élén.** Londonból jelentik: Hirt adott már az Uj Kelet arról, hogy Reading lord India volt alkirálya elvállalta a Palesztinát elszakított birodalom elnöki tisztát és átköltözik Palesztinába. Ezt a hírt most hivatalosan is megerősítik. Palesztina elektrifikálása tudvalavölég Rutheberg mérnök tervei szerint készült, a Jordán-folyó vízerejének felhasználásával. A társaság tőkésjei lejegyezték és így a munkát haladéktalanul megkezdik. Rutheberg mérnök már elindult Londonból Palesztinába.

— **Lemondással fenyegetőzik a hadügyminiszter.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter és hadügyminiszter közötti ismeretes konfliktus, amely tudvalavölég amiatt tört ki, hogy a pénzügyminiszter nem akarta a hadügyminiszter által a hadsereg részére kért hitelt megadni, e' m'rgesedett. Az „Adeverul“ jelentése szerint Mircescu hadügyminiszter elhatározta, hogy lemond. Averescu intervenciójára a hadügyminiszter megígérte, hogy lemondásával mindaddig vár, amíg az olasz misszió elhagyja az országot.

— **Munkás irodalmi előadás a színházban.** Hirt adunk már arról, hogy a kolozsvári munkásság első akarja adni H. G. Hermanus mély émusu, mindenütt nagy sikert aratott Remény című balaszdrámáját, amely első bemutatója kívánca lenni a sorozatos munkás irodalmi előadásoknak, melyeket mindig munkás szereplők elvonnak. A terv már a megvalósulás stádiumában jutott, amennyiben folyó évi november hó 14 én, vasárnap délután fél 3 órákor a Magyar Színházban fentemlített darabot a kolozsvári munkások „Egység“ dalkezo munkásszereplőkkel szíre hozza. A színelőadás iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik, tekintve, hogy a „Remény“ a Magyar Színház által nem egy ízben lett szíre hozva nagy sikerrel. A darab maga rendezővel nagy feladatot ró a műkedvelőkre, mivel az a karantál egy egész élettragédia paragrafolyton változó képzetében. Bevezetőként az „Egység“ delárd: férfi kara énekel, majd darab előtt Földesy Ius a elmondja Kovács Zolán rendezőnek ez alkalomra írott prólóját.

— **Eljegyzés.** Goldstein Jacika és Schwarz Jozsef Cluj, jegyesek. (Mindan kalén értesítés helyen).

— **Megjelent a Noár konferencia száma.** Izlése kiállításban, bő és változatos tartalommal jelent meg az erdélyi zsidó ifjuság kiállításán szerkesztett folyóiratának, a Noárnak legújabb száma, amely főleg a nagyváradi cionista konferenciának és azzal párhuzamosan a Borszilák által rendezett V. ad H. arisonimnak szentelt beszéjeit. A vezetőikben Kasztner Erő a B. arisonim mozgalom problémáit tárgyalja. Dr. Szőnyi Géza, „Cionista szemle“ című rovatban a legújabb zsidó esemény körül számol be. Noszin Mór pedig a VII. Erdélyi zsidó cionista konferencia című cikkében a zsidó ifjuság zsidó nemzeti munkában elfoglalt szerepét ismerteti. Goldstein Földp elevezen megirt riportjában dr. Mayer Ebnertől, a bukovinai cionisták vezetőjétől közöl interjút, Kugel István, Langer Sándor varakkal szereplnek, Winkler Janka az Avivák munkájáról, körvonalozza, Löbl Lajos, Köves Gyula cikkeivel, S. érkanauf novellával szereplnek. Ezenkívül „Héber világ“ és más rovatok, szines illusztrációk teszik a Noárt változatos és élvezetessé. A Noár legújabb számát a lap új szerkesztői: Kasztner Rezső és Löbl Lajos szignálják.

Hirdeti a világsajtó:
 „Koprol“ a legjobb hashajtó.

— **Munkában a zsebmetszők.** Ugy látjuk, hogy a zsebmetszők rövid szünet után újra megkezdék működésüket. N. G. egy nagyváradi rövidéru c'g utazója pénteken éjjel utazott haza egyhetes itkasszó utjáról. Tövis és Kocsárd között, miközben a kocsi ülésén végigölvén aludt, kilopták mellényének belső zsebéből 10 000 lejt tartalmazó pénztárcáját. Az utazó szonnal észrevette a lopást és a kocsiiban tartózkodó kollégáit megösisította a zsebmetsző kérekerítésére, akik a vonat vezetője és egy detektív társaságában végigjárták a vonatot, sőt a balusz a vonat tetejét is átvizsgálta, azonban a tolvajnak nyoma vezet. A rendőrség bevezette a nyomonzat. Az állandó vasúti tarifaemlökések mellett nem sajnál jó újságnak a zsebmetszők újabb garázdálkodása.

Erdélyi és alkalmi ruhákra áttört és szines himnuszok, billiáns és díszfészek bordúros plissék párisi minták után készülnek a „Műhimző Szalon“-ban Sr. Memorandumul (Váló-u.) 15. emelet
A selyemfésztés minden ágára kiterjedő négy hetes tanfolyam kezdődik nov. 15-től. Jelentkezni 15 ig lehet

— **A kolozsvári rendőrség hírei.** Cozea János és Sanca János nagyalkotai lakosok ittás állapotban kártyán összevessztek és Cozea János egy éős üveggel többször fejbeütötte Sancat, aki egy hónap hiabavaló gyógykezelés után meghalt. Cozea elmenekült és a rendőrség csak kétheti hajza után tudta elfogni. Cozea ellen halált okozó súlyos testiártás címén megindult az eljárás.
 — **Moldovan Álexi 23 éves katonasabadságra jött Vajdakamarsón lakó szüleizek.** Egy délelőtt a ház lakói a legény szobájából jövő sikoltozásokra lettek figyelmesek. Szerencsétlenségétől tartva, a szobába rohantak, ahol Moldovan 10 éves húján akart erőszakot elkövetni. A lelkiismeretlen ember most a kolozsvári ügyészség lakója.

Ivott-e már „Dácia“ vizet?

— **Óriási hegyomlás Fokváros közelében** Londonból jelentik: Fokvárosból érkező jelentések szerint a Tábla-hegységben kedden óriási hegyomlás történt. A hegyomlás következtében többszáz ezer tonna szikla gördült alá. A földomlás még nem ért véget, épen ezért a környező falvakat kiürítették. Az eddigi jelentésből még nem lehet megállapítani, hogy a hegyomlás követelte emberáldozatot.

„Koprol“ nem fest, de jól tisztít.

— **„Valamennyien árulók vagytok!“** Lipcséből jelentik: A „Neue Leipziger Zeitung“ rendkívül jellemző történetről szerzett tudomást, amely a doornai kastélyban történt. Holdenburg-Januschau meglátogatta az excészárt és amint az a messze külföldről érkező vendégekkel történik, meghívták ebédre. Amíg a főudvarmester néha asztal megtérítésére vonatkozó jelentését várták, politikai kérdések kerültek szónyegre. Holdenburg kijelentette: szép Hindenburgtól, hogy vállalta az elnöki széket öregsége dacára. A excészár az egész beszélgetés tartama alatt roskedvű volt, majd annak befejezése után így kiállt fel:

— Valamennyien árulók vagytok!
 Ezzel faképnél hagyta a társaságot és nem vett részt az ebédnél.

— **Zsidónő — Algalvái.** A bukaresti Operabán kitűnő tenoristája egy k legjobb szerepében: a Zsidónő Előszájában lépett tegnap este a kolozsvári pubicum elé. Ki ünősen itkolozott, szines és meleg lírai tenorjával félelyesen uralta nehéz szerepét. Minden felvételben kiegyensúlyozott hangja különösen a híres börtönáriában jutott érvényre teljes reggelyében és ragadtatta tomboló, csak kiállított tenoristáknak kijáró nyiltszini tapstra a kolozsvári Operát zsufolásig magöltő közönséget. Nemesek énekének, hanem játéknak drámai kifejező ereje is osztott forró és megérdemelt: síreben. Partnerai közül elsősorban Dobranskaja asszonyt emlík ki, akinek kellemes koloratúrája kitűnően érvényesült a hercegnő szerepében. Nestorescu asszony is kiélegített. A bibeost Ujeicu interpretálta. Az egyre fejlődő fiatal énekesnek egyik legjobb alakítása a kardiaalis szerepe. É cas basszus különösen a börtönjelenetben érvényesült. Andreescu nem volt a szokott jó. A korus, a zenekar, az új betanulású ballet és a pazar kiállítás egyaránt hozzájárultak a mindenképen sikerült előadás megérdemelt, nagy sikeréhez. (k)

Magyar könyvért

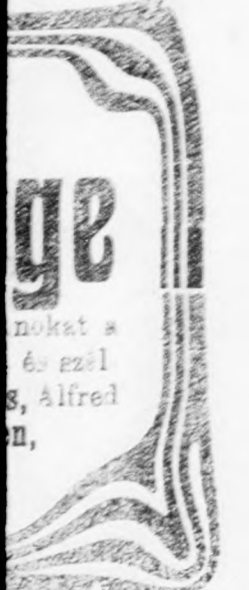
forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyt.

A FILM

Az expresszionista film diadala. Kolozsváron szokatlan izgulommal fogadták a dr. Caligari című filmet, ezt a kolozsvári expresszionista alkotást, melynek első sikerei Amerikában zajlottak le. A nagy siker annak jele, hogy a közönség izlése teljesen asszimilálódott a modern film-törökvényekhez és észrevétlenül átalakult arra, hogy ne csak a képszerző, hanem a mélyebb élményeket feltáró filmeket is megszeresse, sőt értékelje. A Caligari nagy sikere nyitánya azoknak a sikereknek, melyek a jövőben bemutatandó modern filmekkel lesznek kapcsolatosak. Addig, míg a színházak riváláin a közönség mély idegenkedéssel fogad minden új törekvést, addig a film terén könnyen megy a hódítás, mert a film eszközei valahogyan demonstratívabbak, valahogyan közvetlenebbek. Am't az újsg jelent az irrodalom számára, körülbelül azt jelent a film a dráma művészetében. Már poig az újsg kulturális, ma már tulnő még a könyv kulturalfadatain is.

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, h' kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

Cal. Motilor
 telefon 877

KÖZGAZDASÁG

A lej esése miatt továbbra is arégiexportvámok maradnak érvényben

(Cluj-Kolozsvár, november 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Elsőnek közölte az Uj Kelet a pénzügyminisztériumnak azt a körrendeletét, amelyben a font sterlingnek a lejjel szemben szenvedett árfolyamvesztésére való tekintettel november 6-tól kezdődőleg felemeli az erős valutában fizetendő exportvámokat. A pénzügyminiszteri rendelet, amelynek célja az volt, hogy a kivittelt illetékek megfelelő arányba kerüljenek az angol fonttal, november másodikán ment el az összes vámhivatalokhoz és másnap a lej esni kezdett, illetve a font sterling hirtelen emelkedést ért el. Ennek hatása alatt a Banca Nationala és az összes exportvállalatok intervenáltak a pénzügyminisztériumnál és rámutattak arra, hogy az exportdíjak felélése ebben az esetben veszélyeztetni az exportot. Tegnap a pénzügyminiszter revízió alá vette rendeletét és táviratilag értesítette az összes vámhivatalokat, hogy a régi exportilletéket továbbra is érvényben tartják.

A kormány pénzügyi javaslatai a gazdasági bizottság előtt. Bukarestből jelezzük: A kormány gazdasági bizottsága ma 11 órákor gyűlést tartott és tárgyalta alá vette a Minisztérium és a Padatu pénzügyi javaslatait. A javaslatok felett a jövő ülésen fognak dönteni.

Miért lett fizetésektelen a szalmári Vaskereskedelmi Rt.? Szalmár egyik legnagyobb vállalata, a Vaskereskedelmi Rt. tegnap bezárta a fizetésait. A szolid megalkotották az cég, amely a Szalmári Takarékpénztár Egyesület égisze alatt hat évvel ezelőtt alakult és részvenytársaság, egy évek óta húzódtó valutaparból kifolyólag több mint 200 ezer lejközlés befizetését nem látta meg. A peres ügylet még akkor jött létre, amikor a cseh korona paria állott a lejjel és az eredeti szerződés úgy szólt, hogy a Vaskereskedelmi Rt. az összeget már cseh koronában, akár lejben is visszafizetheti. Az esedékesség idején a Vaskereskedelmi Rt. lejjel fizetett, de mert közben a cseh korona 8 lejre emelkedett, a cseh cég követelte a valutadifferenciák megtérítését. A szerződésre való hivatkozással azonban a Vaskereskedelmi Rt. a differencia kifizetését megtagadta és így perre került az ügy. A nagyváradi törvényszék mintegy 1 millió 600 ezer lej erejéig elmarasztalta a Vaskereskedelmi Rt.-t, amelyet az összeg kifizetése súlyos helyzetbe sodort. A kétmillió lejes alapszöveggel indult vállalat bankhitelekkel volt kénytelen igénybe venni és az ezekért fizetendő magas kamatok még súlyosbították a válságot. Ehhez hozzájárult még, hogy a cég kénytelen volt egyrészt dubiozá vált és a 22 éves tekintélyes cég összeomlott. Melchior József, a Vaskereskedelmi Rt. vezérigazgatója minden erőfeszítést megtett a vállalat szanálására, de az ehhez szükséges tőke az egyre nagyobb pénzhány miatt nem tudta megszerezni és így b. követség a fizetésektelenség. A cég hitelből túljómórázt: külföldi gyárosok és vállalatok, amelyek évek óta szoros üzleti összeköttetést tartottak fenn a Vaskereskedelmi Rt.-vel. Az egyezkedési tárgyalások, amelyek már folyamatban vannak, valamint a szanálási akció valószínűleg sikerrel fognak járni. A cég státuszát még nem állították össze, de a leltározást megkezdék, úgy, hogy a cég aktívái és passzívái rövidesen nyilvánosságra kerülhetnek.

Hamis dollárbankjegyek vannak forgalomban. Bukarestből jelentik: Az amerikai konzulatus figyelmeztető felhívással fordult az összes romániai pénzintézetekhez és vállalatokhoz, amelyben figyelmezteti őket, hogy igen sok hamis dollárbankjegy van forgalomban. A konzulatus felhívja a vállalatok figyelmét, hogy kontrollálják a kezük ügyébe kerülő bankjegyeket és a kezükbe kerülő hamis bankjegyeket juttassák a konzulatushoz.

Rendelkezési helyükre juttatják az állomásokon maradt személypódogyaszokat. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletben felhívta az ország összes vámhivatalait, hogy azokat a nem rezideákt csomagokat, amelyek személypódogyász vonással állomásokon maradnak, hivatalból továbbítsák rendelkezési helyükre, a tulajdonos intervenciója nélkül is.

Egymásután utasítják vissza a külföldi árukölcsönajánlatokat. Tegnap ezekben foglalkoztunk azzal a jeler sággal, hogy többéves gazdasági izolálás után Romániát újból valóságos elárazták külföldi kölcsönajánlatokkal. Felhív azonban, hogy a kormány következetesen visszautasítja a külföldi jövő ajánlatokat. Egy londoni bankcég 35 millió fontos kölcsönajánlata után most a kormány visszautasította egy olasz érdekeltségnek ajánlatát, amely 300 millió lírát kitevő áruváltásra akart megkötést kapni a román kormánytól.

Tizenhárommillióval csökkent a bankjegyforgalom. A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint a Banca Nationala helyzete nem mutat különösebb változást. Az összes folyószámlák majdnem változatlanok. Egyedül a bankjegyforgalom van csökkenthető továbbra is, amennyiben a Banca Nationala 13 millió lejt vett ki a forgalomból. Ezáltal a jelenlegi bankjegyforgalom 21 milliárd 2 millió 304 883 lejt tesz ki.

November és december a mintavásárok hónapja. Amióta a nemzetközi termelés versenyezve igyekszik visszahódítani régi piacait, vagy újakat szerezni, egymást érik a külön-

böző kiállítások és mintavásárok. Különösen november és december hónapjaira zsúfolódott össze igen sok nemzetközi mintavásár. Novemberben tartják még B. unban (Franciaország) a burgundi világhíru borkiállítás, Párisban a VII. irodabizottsági és kereskedelmi szervezési kiállítás, a X. nemzetközi aviatikai kiállítás, Brignolesban az V. szőlészeti kiállítás, az amerikai Kansas Cityben a XXIX. állatképző kiállítás, Newyorkban a szállodai ipar XI. kiállítását, az angli Plymouthban általános mintavásárt és lakásbizottsági kiállítás, Portsmouthban a VII. ipari kiállítás. November 27. és december 5. között lesz Csikágóban a III. nemzetközi állatképző kiállítás. Decemberben a következő külföldi mintavásárok és kiállítások lesznek: Buenos Ayres (Argentína) VIII. nemzetközi automobilképző kiállítás, Newyorkban az V. motor és gépképző kiállítás, Hacoiben (Japán) a VIII. nemzetközi mintavásár, Görben (Olaszország, Gorizia) ipari és kereskedelmi kiállítás Brüsszelben a XX. autó- és bicikliképző kiállítás, Amsterdamban az V. nemzetközi bőripari kiállítás, december 20. és 1927. január 8. között a középamerikai San Salvadorban pedig nemzetközi mintavásár, valamint ipari, mezőgazdasági és művészeti kiállítás lesz. Szalonikiben most zárult be a nemzetközi kiállítás, amelyen Románia távollmaradása nagy feltűnést keltett.

Álmeneti kabátok

Neumann M.

férfiruhaárúháza

Cluj, Piața Unirii (Pötér) 14

Mielőtt öszire cipőt vásárolna, saját érdekében keresse fel

Gonda Testvérek

cipőárúházát, hol a legszebb, legdivatosabb

cipőket

a legolcsóbb árban szerezheti be. Iskolai cipőkben nagy választék. — Üzletek:

Cluj, Calea Regale Ferdinand No 25. a főpostával szemben. — Oradea, Sul. Regale Ferdinand 5. Park szálloda.

Értesítés!

מכשירי makkaroni

és más kitűnő minőségű tésztaemléket készít Sperber Dávid brassói crth. főrabbi ur szigorú felügyelete mellett

A. Seevaldt és Martin Frommés Fiai Rt. Brassó

makkaroni és tésztaemlégyára. A legtöbb üzletben már kapható. A csomagolás ממשך precizitásra tessék ügyelni.

Elekes hirdetés

Vidéki amatőr fényképezők

kérjenek arjegyzéket

POLITZER

fényképezőgépek

Cluj, Piața Unirii (Pötér) 14

Vidéki szétküldés. Alapítotott 1896.

Vágja ki a második oldalon elhelyezett szelvényét és vásároljon vele.

Tőzsde

A piac lanya. Az erős kereslet megezünt és a hangulat ismét bizakodó. Az árfolyamok a következők.

Devizák	Valutapiac 1926 November 6 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Buda-post	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3650—3650	—	—	583	3560	18753	13670	—	1928
Newyork ..	182—185	518 ⁷ / ₈	518 ⁸ / ₄	3023	184	71350	70940	—	—
London ...	896—902	2514 ¹ / ₂	2515 ¹ / ₂	14650	894	2458 ⁸ / ₄	3439	—	484 ³ / ₄
Páris	610—620	1710	1720	—	625	2365	2352	—	330
Milano	800—808	2220	2217 ¹ / ₂	129 ¹ / ₂	805	3045	3025	—	429
Prága	542—550	1536	1536	—	560	2113 ³ / ₄	2102	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	—	7270	7270	—	26	—	9943	—	—
Belgrád	—	915	915	—	315	1257 ¹ / ₂	1249 ³ / ₄	—	177
Bukarest ..	—	275	277 ¹ / ₂	1605	—	834	335 ¹ / ₂	—	54
Varsó	—	57 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	—	—	799	7840	—	—
Bécs	2560—2620	7325	7325	—	2610	10055	—	—	—
Berlin	—	12330	12330	—	4390	16950	16850	—	—

Száz lel árfolyama: Zürich 271¹/₂, Páris 16 5 Budapest 33400, Bécs 38550, Prága — —

Cluj, P
vár és
varhely
rékpénz
küll

Az alan
tött megáll
laltak arra
tékükben b
vásároít ár
szerkereske
szelvényeiv
lyeket város
zöljük.

Sighetu

Fischmann
férfidivatáru
Jakober Ár
Voda 30) sz
nemű szükség
Salamon és
és gyermekdi
szerezheti be

Weisz Jenő
zium mellett)
forrás

Somogyi Fe
berendezési c
tezés Uvegess

Ha Szigetre
Buffet, ahol
felvágottak ka
Fuchs Izidor
cukorka külön
beszerzési hely

Pollák Ilona
legolcsóbb for
Weisz Izidor
áru és italok

Salzberger J
Voda 15) Min
a legjobb kivít
olcsó árral

Weisz Izidor,
gyártmányu var
cikkék és az ós

Gerstel Márta
liánsok, arany
szemövegek a

Glanczmann
dan Voda 40)
olcsóbb bevásá

Kahan Márta
meg és meggyő
olcsóbban itt sz

Weisz Salama
taleszek, teffine
irodalom legkiva

Brassó

Ascher Testvér
legolcsóbb bevás

W. & G. Schu
különlegességek
Lévay Sándor
gyermekruházati

M Blatt (Str
gyári lerakata
N A Binder (C
nyakkendők, férfi

Fenyvesi & Sár
vaszi nőruha küll

Benkő Ignác (S
zeneműudonságo
beszerzési forrás

Salamon-gyógy
nivezek, puderek,
kek legolcsóbb be

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkés 48,000,000 lej. — Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagynyed. Áruaktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerződés elnyősen végez.

Az Uj Kelet szelvénybevéltő helyei

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fu szerkeskedőknél 5 százalék — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevéltő helyeket városok szerint naponként felváltva közzöljük.

Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget)

Divatáru, textil, kötöttáru

Fischmann Nándor (Str Dr Joan Mihály 5) Női és férfidivatáru és szövet-különlegesség őrjási választékba.

Jakober Armin textil, szövöttáru üzletében (Bogdan Voda 30) szerezheti be legolcsóbban ruha- és fehérmű szükségleteit

Salamon és Wiesel divatáruháza (Fötér 7) Férfi, női és gyermekdivat különlegességeit a legolcsóbban itt szerezheti be

Cipő

Weisz Jenő volt „Bata“-féle cipőüzlet (Leánygimnázium mellett) Elismert legszolidabb cipőbevéltő forrás

Üveg, porcellán

Somogyi Ferenc utóda üveg, porcellán és konyhaberendezési cikkek Berndorf alpakka-árus Képkerekezés Üvegesés

Fűszer, csemege

Ha Szigetre jön, feltétlenül keresse fel az „Erzsébet Büffet“, ahol naponta friss és izletes sütemények és felvágottak kaphatók

Fuchs Izidor cukorkaáruháza, Fötér Bel- és külföldi cukorka különlegességek, tej- és husneműek legolcsóbb beszerzési helye

Pollák Ilona (Bogdan Voda 40) fűszer és rövidáru legolcsóbb forrása, engrosban és detailban

Weisz Izidor (Str Dr Mihályi 13) Fűszer, gyarmatáru és italok legolcsóbb beszerzési helye

Fogászat

Salzberger Joachim fogászati műterme (C Bogdan Voda 15) Mindenféle arany, platina és kausuk munkát a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett készíti olcsó árral

Varrógép, kerékpár és sportcikkek

Weisz Izidor, (Str Dr Mihályi 13) A világ legjobb gyártmányú varrógépei, kerékpárjai, irógépek, sportcikkek és az összes alkatrészek beszerzési forrása

Ékszeráru

Gerstel Márton ékszeráruháza (Bogdan Voda 1) Brillánsok, arany és ezüst ékszerek, fali- és zsebórák, szemövegek a legolcsóbb beszerzési forrása

Illatszertár

Glanczmann Adolf, Resling-féle rasol fölerakat (Bogdan Voda 40) Pipere cikkek, kölnivizek, illatszerek legolcsóbb bevásárlási forrása

Tuzifa (5%)

Kahan Márton fakereskedő [Rákóczi-ut 50.] Próbálja meg és meggyőződhetik, hogy téli faszükségletét legolcsóbban itt szerezheti be

Könyv

Weisz Salamon [Dragas-utca 5-8.] Zsidókönyvek, talcszek, teofilnek, stb., valamint a zsidó, héber ó és új írodalom legkiválóbb termékeinek bevásárlási helze

Brassói szelvénybevéltő helyek

Női divat

Ascher Testvérek (Str Portii 5) Női divatcikkekben legolcsóbb bevásárlási forrás

Férfi divat

W. & G. Schull (Str Principele Carol 9) Férfidivat-különlegességek és szabóság
Lévay Sándor és Társa [Cérna-u. 7.] Férfi, női és gyermekruházati cikkek részletáruháza.

Kötött áru, harisnya

M Blatt (Str Portii 38) Harisnya kötött-szövött áru gyári lerakata

N A Binder (Str Portii 15) Speciális férfi ingek, nyakkendők, férfi és női harisnyák a legszolidabb árban

Konfekció

Fenyvesi & Sámuel (Len-sor 31-33) Őszi, téli és tavaszi nőruha különlegességek — Szabott árak

Könyv, papír

Benkő Ignác (Str Portii 52) Az összes könyv- és zeneműajándékok kaphatók. Papírúrukban a legolcsóbb beszerzési forrás

Illatszertár

Salamon-gyógyszertár [Kapu-utca 51.] Parfümök, kölnivizek, puderek, arckrémek és összes kozmetikai cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Óra, ékszer

Fährndrich Béla (Str Portii 34) Óra, ékszer, ezüst és alpakka dísz tárgyak, valamint optikai cikkek kaphatók

Fűszer, csemege (5%)

Gáll Albert (Str Portii 68 Telefon 3-15) Fűszer, csemege és gyarmatáru kereskedés

Szatmári szelvénybevéltő helyek

Nőidivat, uridivat, kötöttáru

Farkas kelengye és vászonáru legolcsóbb bevásárlási forrása.

Róth Armin „Gólya áruháza“ kötöttáru, harisnya, keztü, férfi és női fehérmű Oiaia Bratianu (Deák-tér) 7 sz

Fodor Zoltán harisnya, keztü, csipke, szalagkülönlegességek nagy raktára

Kun és Keiler — Püspöki áruháza — Divat és rövidáru mindenkor a legjutányosabb napi árban kapható

Spitz Béla elsőrendű női szövet, fehérmű, mosóáru raktára, Piata Bratianu (Deák-tér) sarok.

Kramer Jenő női kézimunka üzletében a legkülönlegesebb kézimunkák is a legolcsóbban szerezhetők be.

Cipő

Vajda cipőüzletében (Püspöki áruháza, Valent mellett) a legjobb és legtartósabb cipőket a legolcsóbb árban szerezheti be.

Klein Dezső cipőüzletében a legdusabb választék. Aki erre a hirdetésre hivatkozik, még külön öt százalékos kedvezményben részesül.

Csemege, cukorka, fűszer, festék

Grósz Herman festék, lack és háztartási cikkek nagy áruháza szemben a színházzal.

Borgida Miklós fűszer, csemege, cukorka, déligyümölcs, pezsgő, bor és likőr áru. Városi bérpalota.

Grosinger és Grósz fűszer, csemege, festékáru állandó nagyraktára.

Barna és Társa cukorka üzlet. Színházzal szemben. Korzó cukorka, csemege és déligyümölcs üzlet Piata Bratianu (Deák-tér) 14.

Optikai cikkek

Fried Adolf Egyedüli optikus, a törvényszékkel szemben. Legdusabb raktár, legolcsóbb árak.

Grósz Lajos mindennemű fűszer, csemege és cukorka áru legolcsóbb bevásárlási forrása, Calea Victoriei 22.

Villamos áru, szerelési anyag

Weisz és Schwartz Strada M. Viteazul (Rákóczi-ut) 31. Mindennemű villamos és vízvezetési felszerelés, csillárok és égők legjutányosabban beszerezhetők.

Katz Testvérek. Csillárok, főzők, vasalók és szerelési anyagok legdusabb választékban a mindenkori napi árak mellett kaphatók.

Írógép

Gyene Adolf írógép vállalata és írógép speciális javító műhelye. Püspöki áruháza.

Lugosi szelvénybevéltő

Hegyesi Armin — Piata Regina Maria — mindennemű ékszer, alpakka és kinaezüst dísz tárgyak nagy választékban kaphatók

Nagybányai szelvénybevéltő

Vértes Adolf butoráruháza, kézimunka és fehérmű üzlet, csipkék és fehérművek a legszebb kivitelben

Dicsőszentmártoni szelvénybevéltő

Salamon és Neufeld fehérmű és harisnya legolcsóbb beszerzési forrása

Nagyszebeni szelvénybevéltő helyek

Konfekció

J. H. Rosenthal [Regina Maria 11] Női és férfi konfekcióban a legolcsóbb beszerzési forrás — Szolid kivitelben

Szövet

Simon Teszler [Piata Reg. Ferdinand 8.] Bel- és külföldi szövetek dus választékban állandóan raktáron

Női és férfi divat

I. Grünberger Str [Str Elisabeta 17] Rőfös áru, női és férfi divatcikkek, harisnyák legolcsóbb beszerzési forrása

Cipő

Kovács Izsó [Str Regina Maria 17] Bel- és külföldi cipőkülönlegességek a legmodernebb kivitelben

Óra, ékszer

N. Teszler „Cronometer“ óra és ékszeráruháza [Reg Ferdinand 8] Preciz órák és ékszerek állandó nagyraktáron

Illatszertár

„Renaissance“ drogéria és illatszertár [Str Regina Maria 49] Illatszerek originális csomagolásban és kimerve a legolcsóbban kaphatók

Csemege, cukorka (5%)

Bonboneria — Goldstein [Str Elisabeta 19] Csemege áru és cukorkakülönlegességek legolcsóbb beszerzési forrása.

Dévai szelvénybevéltő helyek

Női és férfi divat

Hirsch Testvérek a megye legrégebb és legnagyobb női és férfi divat áruháza [Szabott árak]

Gál Béla üveg porcellán és lámpa üzlet, a „Carmen“ garino lámpa romániai egyedárusítója.

Kruppacél

esztergaacél, szerszámacél, rugóacél, betétacél, tartalékacél, gépacél, szerszámok és szerszámgépek állandóan raktáron

Kerbert Gusztáv

acélnagykereskedése -- Sibiu (Nagyszeben)

Unterer raktárházak.

Marosvásárhelyi szelvénybevaltó helyek

Férfi, női divat Szűcs Dezső divatruháza, a legolcsóbb női- és férfidivatruhákban... Wolster és Kertész férfi-fehérműk, kalapok, nyakkendők, harisnyák, zsebkendők és puloverek legolcsóbb bevásárlási forrása

Szövet Jeremiás (Főtér 28-30 Bretter-ház), Férfi és női ruhák, kabátszövetek, fehérneműk vásznak, bélésszövetek, harisnyák és csipkék a legolcsóbb áron

Cipő József Emil cipőruháza Cipőkülönlegességek, hó és sárpicpök állandóan nagyválasztékban

Hatszerek Ideál Parfumerie. Kölnivizek, parfümök és kötszerek nagy raktára Dr. Erró „Rapid“ borotvái por fölerakata

Cukorka (5%) „Tosca“ Csekefaládéház (Főtér, rendőrségi épület). Mindenki, aki ennél a cégnél vásárol, ingyen sorsjegyet kap

Költő szövegt Gólya Áruház, harisnyák, keztyűk, zsebkendők, csipkék, női és férfi fehérneműk, valamint vásznak nagy raktára

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A kolozsvári román opera heti műsora Vasárnap: Bohémek. (Délután 3 órakor). Hétfő: Bolygó hollandi Szerzős: Pilsenkó Károly. Pórtéka: né és elő dar. (Éjeltti turnéja szerepel.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Akácfavirág. Magyar operette a javából. A János vitéz-ek, Gül babák fajtájából való. Szövege a legelragadóbb Mikszáth regényből, az Eladó birtokból van dramatizálva. Muzsikáját pedig a kitűnő magyar dalköltő, Fráter Lóánd komponálta. Csütörtökön este lesz a premicreje, igen gondos és ambiciózus előkészületek után parádés szereposztásban.

Leányvásár — operetterepriz. Érdekes operetterepriz lesz kedden: Jacobi híres Leányvásár-ját fogják új szereposztással előadni. A népszerű operettnek ez lesz a 71-ik előadása. Az előadást premierebérletben tartják meg.

Heti műsor

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Paganini. (Karácsonyi, Tolnay és Ihászszal. Leszállított helyárak. Sorozat 124)

Vasárnap este 7-kor: Szeretek egy színésznőt. (Poór Lillivel. Napibérlet 21 sz. A. Sorozatszám 125.)

Vasárnap este 9-kor: Csergyserekek. (Jubiláris előadás, 25-éveször Lengyel Irénnel, Tolnayval. Napibérlet 21 szám B, Sorozat 126.)

Hétfő: Drága kicsi buksi. (Bérletszünet. Sorozatszám 127)

Kedd: Leányvásár (Operetterepriz, új szereposztással Karácsonyi Ili, Neményi, Tolnay és Ihászszal. Premiérbérlet 21. szám. Sorozatszám 129.)

Szerda: Frisquita (Operette. Karácsonyi Ili, Tolnay, Ihászszal. Napibérlet 22. sz. A. Sorozatszám 130.)

Csütörtök: Akácfavirág (Operette ujdonság, előzőr. Sorozatszám 131.)

Péntek: Akácfavirág. (Operetteujdonság. Lengyel Irénnel, Tolnay Andorral, Ihászszal. Premiérbérlet 22 sz. Sorozat 132.)

Szombat 4-kor: Kék mazur. (Karácsonyi Ili, Tolnay Andorral. Mérsékelt helyárak. Sorozat 133.)

Szombat 8-kor: Akácfavirág (Napibérlet 22 szám B. Sorozat 134.)

Vasárnap fél 3-kor: A remény. (Az Egység dalkör munkásirodalmi előadása. Leszállított helyárakkal. Sorozat 135.)

Vasárnap 6-kor: Drága kicsi buksi. (7-edszer. Neményi, Tolnay és Ihászszal. Rendts helyárakkal. Sorozat 136.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Akácfavirág (Bérletszünet. Sorozat 137.)

Hétfő: Akácfavirág. (Napibérlet 23 szám, A. Sorozatszám 138.)

APROHÍRDETÉSEK

Árnyasítók, szőnyegek, függönyök, kárpitok, bútorkárpitok, szőnyegek, függönyök, kárpitok, bútorkárpitok, szőnyegek, függönyök, kárpitok, bútorkárpitok...

Legmagasabb ár mellett vásárolk

libamájat és libaszir valamint vágott liba, kacsa legolcsóbban beszerezhető Baumhaufnál, Regele Ferdinand 10 — Hátul az udvarban

Fiatal urideánnyal szorakozás céljából levelezni éhajtásér. Leveletek kiadása „Discreet“ jellegű kérem.

Kadó 2 szoba konyha és egy szobanyelviség az üzleti helyiség alkalmas műhelynek vagy irodának. Érteteni Radol'ut 40. a háttalajdosossal.

Ha köhög.

ha rekedt, használjon EGGER Melipasztillát. Mindenki ma a gyógyítók meg ezen szer kiváló hatásáról. Kaparható mind a gyógyszerárban és drogériákban.

KUNWALD

Str. Tichaja (vél) Belyaj-a) 3. Telefon 147

Üvegizsolt, fésűkőgyár. Háblásvag szaktár és kezezősi vállalat. Híres tékerék újrafelcsiszolása 1927

Keresek azonnali belépésre szigorúan kover, 3 tagu csaláchoz zsidó asszonyt vagy leányt, aki a főzésen kívül a többi háztartási teendők elvégzésére is vállalkos. Fizetése megegyezés szerint. Alaplatokat Klein József, B. asov, Hosszu utca 47 sz. alá kérek.

Garzon lakás

Két szoba, előszoba és fürdőszoba a város központjában kiadó. Árátalok „Uj ház“ jellegre Lloydexpress, Str. Rada 9. átüldendők

Borbélyüzlet Nagyvárad legolcsóbb helyén, mely bárkinek biztos megélhetést nyújt, azonnal átadó. Ració bevezetése. Tapfer Albert, (Kossuth u. Str. A. Jaaku 11. Oradea

Keresek azonnali belépésre egy fiatal rőtös és divatáru szakmában tejesen jártas segédet. Nyelvtudás, román, német és magyar. Szombaton zárva. Emanuel Friedmann — Hátg.

Inguyen van a ZEPNIK kályhája, mert vételára a legrövidebb idő alatt megterül tüzelőben. 10 kg fával 10 órán át 24 órán át. Gyártja Szántó Dezső és Fia Erdély és a Bánát legregibb és legmegbízhatóbb redőny és kályhagyára, Oradea, Strada Maresostli 8. sz. — Telefon 431. Acéllemez-redőnyök! Esslingeni faredőnyök a legjobb kiviteiben.

DÉRI szűcs Legmodernebb Legregibb Legmegbízhatóbb Str. Memorandului 3. Cluj Telefon 12-12. Telefon 12-12.

Kárpitos kellékek grádlík, butárszövetek, spargák, gurtnik stb. Nagy választásban, olcsó árakon kaphatók Bostovics József, Cluj, Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.

Preciziós fogaskerékek készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olcsó ár mellett. Szabo János Cluj, Str. Jasi or (Nagyizamos) No 2. Telefon 10-13.

Bútor Hálószoba, szép, jó és olcsó. Siebold Fülöp hutorgyárában Timisoara, II., Távira-u, 19. sz.

מתיאש קאני-ישע חלפיו זינד וידער און אונאיבער טראגענע קוואליטאט צו האבען. רעפער רענען איבער מינע פערלאסליכקייט דיענען דיא דיערארט גע שוחטים MATIAS KUN'S SOHN cuřilar, CLUJ

szekesztose adohivat... 1926 NOVEM... ÖSSZ... Fischer zsidóság Ebne... (Oradea) Kelet tudósító... Vasárnap... konferencia ve